

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup aaqqissuussaanikkut allaaserineqarnera

1. august 2019

1. Tunngaviusumik paasisutissat

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik aaqqissuussaanikkut Aningaasaqarnermut Akilerartarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani inissisimavoq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfimmi suliassat akilerarutinut, akitsuutinut akiliisitsiniartarnermullu tunngasut suliarineqartarput.

Suliffeqarfik pilersarusiornernik aammattaaq ingerlataqartarpoq soorlu ineriartortitsinernik, immikkoortortat akornanni iluarsartuussinernik pilersarusiornernillu annertuunik ingerlatsiviusarluni. Tassani suliassat suliffeqarfiup iluani avataanullu sammisut pineqarput.

Kiisalu suliffeqarfiup ataatsimut isigalugu ilisarnaatigaa, immikkoortortat akornanni ataatsimoorussillutik suliaqartarnerit, pingaartumik suliassanut annertuunut ulapiffiillu nalaanni sulisunik immikkut ilisimasalinnik immikkoortortat akornanni paarlaasseqatigiiffiusarluni.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik aaqqissuussaanikkut tallimanik immikkoortortaqaqarfeqarpoq:

- aningaasaqarnermut immikkoortortaqaq
- akileraaruserinerimut nakkutilliinerimullu immikkoortortaqaq
- akiliisitsiniartarnerimut immikkoortortaqaq
- ataatsimoorussanik immikkoortortaqaq
- aqutsisunut Sullissivik, aqutsisoqarfimmi immikkoortortanut il.il. sullissisut

Aqutsisoqarfimmi pisortap Akilerartarnermut Aqutsisoqarfimmi aqutsineq akisussaaffigaa.

1.2. Aningaasaqarnermut immikkoortortaqaq

- Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup naatsorsuutai
- naatsorsuuserinerimut allaffik
- aningaasanut aqutsinerimut atortorissaarutinik nakkutiginnineq ingerlatsinerlu il.il.
- akitsuutinut tamanut allaffissornikkut ingerlatsineq akiliisitsiniarnerlu, Aqutsisunut Sullissivimmi akitsuutit il.il. suliarineqartartut pinnagit
- akitsuutit niueqatigiinnerimullu nalunaarsuineq il.il.
- nioqqutissanik eqqussuinerimut akitsuutinik akiliisitsiniarneq
- sulisitsisut nalunaarsuutaannik suliaqarneq, akileraarutit pillugit nassuiaatit, akissarsiat allagartaat il.il.

1.3. Akileraaruserineq nakkutilliinerlu

- akileraaruserineq tamakkerlugu ingerlatsineq
- nassuiaassineq, aalajangiinerit, innuttaasunut suliffeqarfinnullu ikiuineq ilitersuinerlu
- inunnut, selskabinut namminersorlutillu inuussutissarsiutilinnut allaffissornikkut ingerlatsineq, akileraarusiineq kukkunersuinerillu, tassunga ilanngullugit siumoortumik nalunaarsuutilerineq, nammineerluni nalunaarsuutilerineq, inaarutaasumik naatsorsuutilerinerit
- akileraaruserinerimut akitsuuserinerimullu qarasaasiatigut atortorissaarutinik nakkutilliineq ingerlatsinerlu
- akileraaruserinerimut akitsuuserinerimullu tunngasunik ornigulluni kukkunersuinerit
- Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiummik Ingerlataqartunik Nalunaarsuiffik
- angalasunik nioqqutissanillu eqqussuinerimut annissuinerimullu nakkutilliinerit
- eqquteqqusaanngitsunik nakkutilliineq, tassunga ilanngullugit ikiaroorartut

- akitsuutit utertitsinerit
- suliffiup iluani avataanilu suleqatigisanut siunnersuineq ilitsersuinerlu

1.4. Akiliisitsiniartarnej

- nuna tamakkerlugu pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarnej il.il.
- pisortanut akiitsunik allaffissornikkut akiliisitsiniartarnej, tassunga ilanngullugit akilersuinissamut isumaqatigiissutit, akissarsianik ilanngaassuinerit il.il.
- nunat avannarliit (OECD ilanngullugu) akornanni akileraarutit il.il. akiliisitsiniartarnej
- Danmarkimi pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarnej
- pisortanut il.il. akiitsoqarfigineqartunut siunnersuineq ikiuinerlu
- sulisitsisunik nakkutillineq

1.5. Ataatsimoorussanik immikkoortorjaq

- aaqqissuussaaneq, sulisut, illut/init, pequtit il.il.
- sulisoqarnermut ingerlatsivik najoqqutassallu
- innuttaasunut saaffiginnittarfik, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut saaffiginnissutit ingerlaannartumik suliaralugit naammassineqarsinnaasunik suliaqarfik
- ataatsimoorullugit ingerlassat; nalunaarsuiffik, allaffimmi atortorissaarutit il.il., attaveqatigiinneq teknikkikullu sullissineq aqutsisunullu allattaaneq.

1.6. Aqutsisunut Sullissivik

- aqutsisunut, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmut politikikkullu sulialinnut allaffissornikkut sullissineq siunnersuinerlu
- aalisakkanut akitsuutit, sermimut imermullu, immiorfeeqqat immiaaraliaannut akitsuut il.il. allaffissornikkut sullissineq akiliisitsiniarnerlu
- akileraarutit akitsuutinullu nalunaarsuineq il.il.
- nunat assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutit il.il. oqartussaasutut piginnaatitaaneq
- nunat assigiinngitsut oqartussaasuisa akornanni paasisutissanik paarlaateqatigiittarnej
- pilersaarusanik il.il. ataqtigiissaarineq.

2. Aqutsisut

Aqutsisoqarfimmi pisortap pingaarnertut aqutsineq akisussaaffigaa aqutsisoqarfiullu susassaarfiisa iluani aalajangiisinnatitaaneq piginnaatitaaffigalugu.

Akisussaaffimmi qitiutinneqarpoq aqutsineq, tulleriissaarineq, ataqtigiissaarineq avammullu attaveqarnej.

Immikkoortortani pisortat, immikkoortortani suliasat pingaarnertut akisussaaffigaat, ulluinnarni aqutsineq immikkoortortanilu suliasanik ataqtigiissaarineq, aqutsisoqarfimmi pisortaq tunuliaqutaralugu.

Aqutsisut tassaapput aqutsisoqarfimmi pisortaq pisortallu akisussaasut siunnersortillu immikkut paasisimasallit.

Pisortap tullia aqutsisoqarfimmi pisortap peqannginnerani pisortatut paarlattaasarpoq.

Aqutsisut pingaarnertut suliasaraat tulleriissaarineq ataqtigiissaarineq immikkoortortallu akornanni sulisunik atortutigullu atorluannissamut qulakkeerinninnissaq.

3. Ataatsimiittarnerit

3.1. Aqutsisut ataatsimiittarneri

Marlungornerit tamaasa aqutsisut ataatsimiittarput.

3.2. Immikkoortortani allaffinnilu ataatsimiittarnerit

Immikkoortortat allaffiillu ataasiakkaat sapaatsit akunneranoortumik ataatsimiittarput, ilaatigut aqutsisut ataatsimiinnerannit paasissutissanik ilisimatitseqatigiiffiusartut.

3.3. LSU-mi ataatsimiittarnerit

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliaq (qallunaatut naalisarlugu LSU) qaammammut ataasiarlutik ataatsimiittarput – qaammammi pingasunngorneq siulleq. Ataatsimiititaliami aqutsisunit inuit sisamat sulisullu sinniisui sisamat peqataasarput.

Taassuma saniatigut aqutsisoqarfimmi pisortaq imalt. immikkoortortani pisortat pisariaqartillugu immikkut ittumik, piffissap sivikitsup iluani periarfissiinikkut sulisut tamakkerlugit ilaannaannilluunniit ataatsimiigiaqqusisinnaapput.

4. Naammasserusutat anguniagassatullu takorluukkat

Naammasserusutat

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup, Inatsisartut Naalakkersuisullu sinnerlugit akileraaruserineq, akitsuuserineq akiliisitsiniartarnerlu ingerlatarai, tamatumani inatsisitigut isumannaatsumik suleriaaseqarneq qitiutillugu ingerlatsisoqarpoq.

Anguniagassatut takorluukkat

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik tassaassaaq nuna tamakkerlugu suliffeqarfik piginnaasalik uumarisuumik suleriaasilik ataavartumillu akileraarutinut, akitsuutinut akiliisitsiniartarnermullu inuiaqatigiinnut eqqortumik sullissisoq.

Innuttaasunut, atuisunut suliffeqarfinnullu sullissineq ataqqinnissusilimmik aallaaveqassaaq.

Aqutsisoqarfik suliffeqarfiussaaq ineriartornermut malinnaasoq piginnaasaqartunillu sullissilluarusussusilinnik sulisulik.

5. Sullissinermut periusissatut siunniussat

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfiup innuttaasunut suliffeqarfiutilinnullu sullissilluarnissaq qitiutippaa.

Akilaartarnermut Aqutsisoqarfik innuttaasunut suliffeqarfiutilinnut atuisunullu allanut sullissilluarnissaq pillugu makkuningga naleraqarpoq:

Attavigiuminartuuneq
Sulianut pimoorussineq
Sullerissuseq
Ajukkunnanngissuseq
Ataqseqatigiinneq